

A MAGYARSÁG TÖRTÉNETE

1301–1490 KÖZÖTT

**DIGITÁLIS PEDAGÓGIAI MÓDSZERTANNAL TÁMOGATOTT
TEMATIKUS TERV ÉS A HOZZÁ KAPCSOLÓDÓ
ÓRA-/FOGLALKOZÁSTERVEK
(6 × 45 PERC)**

Szerző:

Medvegy János

Módszertani lektor:

Frész Attila

Nyelvi lektor:

Földeáki Andrea

TEMATIKUS TERV

Tantárgy(ak)	
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet alapján: 3. melléklet – Kerettanterv a gimnáziumok 9–12. évfolyama számára	
A tanulási-tanítási egység témája	
A magyarság története 1301–1490 között	
A tanulási-tanítási egység időtartama	6 óra
A tematikus terv tanulói feladatlapja szerkeszthető formában itt érhető el:	Feladatlap (Google Docs) Kattintson a feladatlap szóra, majd a 'másolat készítése' gombra! A megtekintéshez be kell lépnie egy Google-fiókkal. Feladatlap (MS Word)
A tanulási-tanítási egység cél- és feladatrendszere	
A tanuló a korszak jelentős uralkodóinak politikai életpályáját megismerve belátja, hogy a több nemzetiségből álló Magyar Királyság a közép-európai régió egyik legerősebb államaként fejlődött, sorsa több ponton összekapcsolódott a környező államok és Nyugat-Európa fejlődésével. Tudja, hogy az ország fejlődésének lehetőségeit lényegesen befolyásolta az oszmán törökökkel folytatott küzdelem. (Forrás)	
A tanulási-tanítási egység helye az éves fejlesztési folyamatban, előzményei	
A 9. évfolyam utolsó nagy témaköre 'A magyarság története a kezdetektől 1490-ig' címet viseli. Ennek a témakörnek a második felét dolgozza fel a benyújtott tematikus terv. Ezt megelőzően a tanulók megismerkedtek az ókori Kelet, Hellász és Róma, valamint a középkor ismereteit, jellemzőit feldolgozó témákkal.	
Tantárgyi kapcsolatok	
Magyar irodalom: Janus Pannonius, Arany János: Toldi Ének-zene és vizuális kultúra: A reneszánsz stílus Magyarországon (Forrás)	

Az ellenőrzés-értékelés tervei

A feladatlap alkalmas arra, hogy a pedagógus alkalmazza a kifordított (tükrözött) osztályterem módszert, amely során a diákok egy meghatározott tankönyvi lecke, videó, cikk vagy egyéb típusú tananyag otthoni feldolgozása után, a tanórán változatos módokon alkalmazzák a megszerzett tudást. Az otthoni munka ellenőrzésére érdemes online tesztfeladatsort összeállítani, amely nem a tananyag elsajátításának mértékét méri, hanem a feldolgozásának tényét ellenőrzi. Ennek megfelelően kifejezetten szövegértésre épülő feladatsort kapnak a diákok, amelynek az eredményét a pedagógus is látja. Így a tanórán a tanár már tisztában van azzal, hogy milyen területek, problémák igényelnek alaposabb magyarázatot.

A mérés-értékelés leghatékonyabban elektronikus formában valósul meg. Fontosnak tartom kiemelni, hogy minden egyes értékelés eredménye elmenthető a pedagógus számára. A Kahoot!- és a Google Forms-tesztek eredményei lementhetőek adattáblázat formájában. Szintén lényeges, hogy az összes teszt másolható és módosítható, tehát a pedagógusoknak lehetősége van arra, hogy az osztályaik igényeihez, a tanulók képességéhez szabják azokat. A mérés-értékelésnél a Kahoot! olyan megoldás, amelynek alkalmazása során a diákok egymással versenyeznek, így a folyamatban megjelenik a játékosítás is.

A feladatlap használatakor előny, ha a tanulóknak és a pedagógusnak van hozzáférése az okostankonyv.nkp.hu oldalhoz, mert ott az egyes leckék anyagában nagyon sok feladat érhető el, amelyek kiválóan alkalmasak a differenciált oktatási tevékenységek megvalósítására. Ugyanezt a célt szolgálják a feladatlapról elérhető Kahoot!-, Quizizz- és Google Forms-tesztek is, hiszen azokat többször is el lehet végeztetni a nehezebben tanuló diákokkal, így fejlesztve őket.

A feladatlapon a különböző tesztek mellett hangsúlyosan jelenik meg a tanulói produktumok előállítására. A tevékenységek során a diákok több alkalommal kapnak lehetőséget arra, hogy aktív, kreatív módon szerezzenek új ismereteket és használják azokat valamilyen gyakorlati megoldás során. Ilyen tevékenységek:

- Érvéltetés a honorerendszer bevezetése mellett
- Esszéírás a bányareformról
- Nagy Lajos külpolitikájának megjelenítése térképen
- Forráselemzés és értékelés írása az ősiség törvényéről
- Infografikák készítése a 14–15. századi magyar társadalomról és gazdaságról
- Magazin készítése Hunyadi János életéről
- Prezentáció készítése Hunyadi Mátyás uralkodásáról

Tapasztalataim alapján a legjobb, ha a pedagógus és a diákok közösen határozzák meg ezeknek a tanulói produktumoknak a kritériumait és értékelését.

Szükséges anyagok és eszközök

Technológia – hardver

A feladatlapot úgy terveztem meg, hogy elektronikus és nyomtatott formában is használható, mert az iskolák eszközellátottságát figyelembe véve, rendkívül fontos a nagyfokú rugalmasság. Hardver szempontjából létezik optimális és minimális követelmény:

- a) optimális: a diákok rendelkeznek iskolai vagy saját lappal/fizikai billentyűzettel ellátott tablettel – ez esetben a feladatlap teljes egészében használható ezeken az eszközökön;
- b) minimális: a diákok okostelefonnal/fizikai billentyűzettel nem ellátott tablettel dolgoznak – ez esetben érdemesebb papíron kiadni a feladatlapot és úgy dolgozni benne. A telefonokon/tableteken is hatékonyan végrehajtható tevékenységeket az ott található QR-kódok segítségével nyithatják meg.

A megfelelő internetkapcsolat nélkülözhetlen!

Technológia – szoftver

A feladatlap javasolt online használatához mindössze egy böngésző szükséges, valamint egy Google-fiók a [Docs](#), [Forms](#), [Maps](#) és [Drawings](#) alkalmazások eléréséhez. Google-fiókkal az androidos okostelefonok elterjedtsége miatt gyakorlatilag mindenki rendelkezik.

A megvalósítás során használt online tartalmak, források linkjei

A feladatlap használata során előny, de nem feltétel, ha van okostankönyv-hozzáférése a pedagógusnak és a diákoknak.

[Anjouk Magyarországon](#) – Zanza tv

Nyomtatott források és eszközök

OFI Történelem 9. című tankönyv;

A feladatlap kinyomtatva, ha nincs meg az optimális hardver.

A TEMATIKUS TERV RÉSZLETEZÉSE

Óra	A téma órákra bontása	Didaktikai feladatok	Fejlesztési területek (attitűdök, készségek, képességek)	Ismeretanyag (fogalmak, szabályok stb.)	Módszerek, munkaformák	Eszközök	Megjegyzések
1.	Magyarország az Anjouk korában I.	új ismeretek elsajátítása, alkalmazása, rendszerezése, rögzítése	érvelés, ábrakészítés, információgyűjtés, forrásfelismerés	Károly gazdasági és politikai reformjai	egyéni és kooperatív csoportmunka	(okos)tankönyv, atlasz, feladatlap, laptop/telefon	
2.	Magyarország az Anjouk korában II.	új ismeretek elsajátítása, alkalmazása, rendszerezése, rögzítése, ellenőrzése	esszéírás, térképhasználat, forráskezelés, lényegkiemelés	Lajos külpolitikája és az ősiség törvénye	egyéni vagy kooperatív csoportmunka	(okos)tankönyv, atlasz, feladatlap vagy laptop/telefon	Az ősiség törvényének rövid összefoglalása jó eséllyel marad házifeladatnak.
3.	Gazdaság és társadalom a 14–15. században	új ismeretek elsajátítása, alkalmazása, rendszerezése, rögzítése	infografika készítése	gazdasági és társadalmi változások a 14–15. században.	kooperatív pár- vagy csoportmunka	(okos)tankönyv, atlasz, feladatlap, laptop/telefon	Ha a diákok először készítenek infografikát, érdemes előtte megismerkedni a felülettel .
4.	A török félhold árnyékában	új ismeretek elsajátítása	információ gyűjtése	a török elleni harcok 1456-ig	frontális	(okos)tankönyv, feladatlap, laptop/telefon	
5.	Hunyadi János élete	új ismeretek rendszerezése	szövegalkotás, információ gyűjtése	Hunyadi János élete és törökellenes küzdelmei	kollaboratív csoportmunka	(okos)tankönyv, atlasz, laptop/telefon	
6.	Hunyadi Mátyás	új ismeretek elsajátítása, rendszerezése	bemutató készítése, előadása	Hunyadi Mátyás uralkodása	kollaboratív csoportmunka	(okos)tankönyv, atlasz, feladatlap, laptop/telefon	

A TEMATIKUS TERVHEZ KAPCSOLÓDÓ ÓRA-/FOGLALKOZÁSTERVEK

1. óra/foglalkozás				
Időkeret	Tevékenység leírása	Tevékenység célja	Munkaformák/ módszerek	Eszközök, segédanyagok, mellékletek
5 perc	A diákok megnézik a videót a kivetítőn vagy a készülékeiken.	információ szerzése	frontális munka	Zanza tv videó , kivetítő vagy saját készülék
10 perc	A vázlat elolvasása után a diákok készítenek egy rövid érvelést a honrendszer kialakulásának okairól.	információ gyűjtése, érvelés	páros vagy csoportmunka	laptop vagy nyomtatott feladatlap
5 perc	A diákok a tankönyv felhasználásával kigyűjtik a megadott fogalmak meghatározását.	információ gyűjtése	egyéni vagy páros munka	laptop vagy nyomtatott feladatlap
2 perc	A fogalmakat a diákok logikusan elrendezik az ábrán.	kritikai gondolkodás fejlesztése	egyéni és csoportmunka	laptop vagy nyomtatott feladatlap
3 perc	A tanulók elolvassák a forrásokat és a tanultak alapján megnevezik őket.	információ rögzítése	egyéni	laptop vagy okostelefon
20 perc	A diákok tanári útmutatás alapján egy rövid esszében foglalják össze a bányareform jellemzőit.	információ rögzítése, esszírás	egyéni, páros vagy csoportmunka	laptop vagy kinyomtatott esszéfeladat

2. óra/foglalkozás

Időkeret	Tevékenység leírása	Tevékenység célja	Munkaformák/ módszerek	Eszközök, segédanyagok, mellékletek
10 perc	A tanulók a tankönyv és az atlasz segítségével információt gyűjtenek Magyarország kapcsolatáról Lengyelországgal és a balkáni országokkal, és az információt feltüntetik a térképen.	információk rögzítése és alkalmazása	egyéni	laptop vagy nyomtatott feladatlap
20 perc	Az 1351-es törvények elemzése és rövid érvelés írása/felvétele.	lényegkiemelés, érvelés, információ alkalmazása	egyéni, páros vagy csoportmunka	laptop vagy kinyomtatott feladatlap a forrásokkal
10 perc	A Kahoot!-kvízzel átismétlik a diákok a tanultakat.	információ rögzítése	egyéni	laptop/okostelefon
5 perc	A dolgozat témáinak átbeszélése	ismétlés	frontális	

3. óra/foglalkozás

Időkeret	Tevékenység leírása	Tevékenység célja	Munkaformák/ módszerek	Eszközök, segédanyagok, mellékletek
5–10 perc	Dolgozat a 44. lecke anyagából	számonkérés	egyéni	laptop/okostelefon A dolgozat tanári linkje itt érhető el . Fontos, hogy a pedagógus készítsen róla egy másolatot a Google Drive-fiókjában és azt használja!
35–45 perc	Az infografikák készítése lehetővé teszi, hogy a diákok az új információkat kreatív módon dolgozzák fel. Emellett a táblázatba rendezett adatok vizuális megjelenítése elmélyíti az informatika órán tanult táblázatkezelési ismereteiket.	információ szerzése, rögzítése, alkalmazása, együttműködés	egyéni vagy kollaboratív csoportmunka	laptop/papír

4. óra/foglalkozás

Időkeret	Tevékenység leírása	Tevékenység célja	Munkaformák/ módszerek	Eszközök, segédanyagok, mellékletek
30 perc	Tanári előadás a törökellenes harcokról 1396–1456 között	információ szerzése	frontális	az okostankönyv vonatkozó leckéjében található videók vagy a YouTube-on elérhető animált videók
15 perc	A tanulók tájékoztatása a következő órán megvalósítandó projektmunkáról, anyaggyűjtés	információ gyűjtése, kritikai gondolkodás	csopartos	laptop/okostelefon

5. óra/foglalkozás

Időkeret	Tevékenység leírása	Tevékenység célja	Munkaformák/ módszerek	Eszközök, segédanyagok, mellékletek
45 perc	A diákok elkészítik a Hunyadi János életéről és harcairól szóló projektmunkát a Google Slides Time Magazin-sablonjának felhasználásával.	információ gyűjtése, rögzítése	kollaboratív csopormunka	laptop sablon

6. óra/foglalkozás

Időkeret	Tevékenység leírása	Tevékenység célja	Munkaformák/ módszerek	Eszközök, segédanyagok, mellékletek
45 perc	A tanulók csoportmunkában dolgozzák fel a tankönyvi leckét és hoznak létre közös prezentációt, amelyben bemutatják Mátyás uralkodásának főbb aspektusait (bel-, gazdaság- és külpolitika, kultúra). Javasolt a prezentáció screencasting előadásának rögzítése. A munka során a diákok gyakorlatra tesznek szert az együttműködés és a szóbeli prezentáció területén.	információ szerzése és alkalmazása	egyéni	laptop sablon

MELLÉKLETEK

- A tanulói feladatlap [pdf-formátumban](#)
- A tanulói feladatlap az órai felhasználásra szánt [szerkeszthető formátumban](#) (Google-fiók szükséges)
- [A tanári segédlet pdf-formátumban](#)